

COOPERATIVA AGRÀRIA ECOLÒGICA DE MENORCA Y ELS COMPROMISOS AALBORG

INTRODUCCIÓ

El passat 30 de juliol de 2008 és va constituir la **COOPERATIVA AGRÀRIA ECOLÒGICA DE MENORCA**, amb 18 socis promotors i un soci col·laborador. En l'actualitat el nombre de socis ha arribat a 25, amb les següents finalitats: comercialització dels productes dels socis i altres productes ecològic; la compra col·lectiva dels subministraments necessaris per als socis; proporcionar equips productius als socis, l'assessorament tècnic i empresarial dels socis; millora del sistema de producció ecològica, comercialització i gestió integral del sector.

LA COOPERATIVA AGRÀRIA ECOLÒGICA DE MENORCA: OBJECTIUS I MOTIVACIONS

La demanda d'aliments d'alt valor sanitari, nutritiu i organolèptic per part dels consumidors és una realitat creixent en aquests moments, com ho és també la preocupació dels ciutadans per la degradació del medi ambient i per el grau de benestar animal en les explotacions.

La producció agrària ecològica satisfà al mateix temps aquestes tres preocupacions, ja que és capaç de produir aquests aliments i a més, degut al seu sistema especial de producció, allunyat de la convencional, facilita el fet de que les finques allà on s'empra aquest sistema de maneig esdevinguin agro-ecosistemes equilibrats, amb una gran qualitat ambiental i, per tant, nínxols d'elevada biodiversitat. D'altra banda, la legislació específica que s'ha de complir incrementa notablement el grau de benestar animal en les explotacions.

Segons consta als Estatuts, en l'Article 1 (denominació) ens diu:

“Amb la denominació de **Cooperativa Agrària Ecològica de Menorca**, es constitueix una societat cooperativa agrària, que es regirà per aquests estatuts i subjecta als principis i disposicions de la Llei 1/2003, de 20 de març, de Cooperatives de les Illes Balears, en endavant Llei de Cooperatives .”

En quant als serveis que la Cooperativa haurà d'oferir als socis queda ben definit en els Estatuts. Tot i així, farem un descripció dels **objectius més importants**:

1. La comercialització dels productes dels socis y aconseguir una sostenibilitat econòmica, social i cultural del sector agroecològic de Menorca.
2. Cobrir les necessitats de la demanda cada cop major de productes de qualitat sanitària, segurs, i diferenciats.
3. Promoure el coneixement, el consum i la comercialització de productes ecològics, i alhora la tasca de sensibilització social entorn als problemes mediambientals a través d'un consum responsable de productes de la terra.
4. Assegurar una major consecució competitiva i de major rendibilitat de les produccions dels membres de la Cooperativa.
5. Establir estratègies comercials amb altres distribuïdors i minoristes de productes ecològics per tal de redimensionar i integrar l'oferta.
6. L'assessorament tècnic i empresarial dels socis.

7. La possibilitat de treballar en projectes conjuntament amb altres cooperatives, organitzacions i entitats en temes relacionats amb el sistema de producció ecològica, de perfil conservacionista i ambiental i culturals.

Objectiu 1. Comercialització de productes dels socis.

La funció primordial de la Cooperativa es basa en crear una estructura comercial i de distribució de les produccions dels socis. Amb aquesta iniciativa empresarial es tracta de controlar la cadena de distribució i restar intermediaris fins al consumidor final per obtenir una major competitivitat i renda al productor. Les actuacions al respecte han d'anar encaminades a garantir una oferta regular i variada; bona presentació; integració de l'oferta, informació al consumidor i promoció comercial. Les fórmules de distribució per consolidar i assegurar-la són:

- Creació d'un punt de venda.
- Protocol de control i qualitat de les produccions.
- Imatge corporativa i política de marca de qualitat.
- Aliances comercials amb altres distribuïdors i minoristes de producte ecològic a Menorca.
- Introducció d'aliments en els serveis de càtering als menjadors escolars, geriàtrics i hospitals.
- Venda de productes ecològics al sector de restauració per introduir en la seva oferta gastronòmica.
- Convenis amb empreses de càtering per oferir serveis complets amb producte ecològic a potencials grups de clients.

Objectiu 2. Cobrir les necessitats de la demanda cada cop major de productes segurs i de major qualitat.

Hi ha una demanda real cada cop major de productes diferenciats com a ecològics amb les garanties de certificadores, en aquest cas del Consell Regulador de la Producció Ecològica de Balears. L'actual sistema de distribució per venda directa no cobreix les necessitats de la demanda ja que no hi ha una accessibilitat als productes per falta de un sistema de comercialització consolidat, accessible i que subministri amb regularitat els productes amb formats adequats.

Objectiu 3. Promoure el coneixement, consum i la comercialització de productes ecològics, alhora que la tasca de sensibilització social entorn als problemes mediambientals, socials i econòmics del sector a través d'un consum responsable de productes de la terra.

Una de les tasques principals de la Cooperativa és fomentar la informació i promoció adequada i modern cap al consumidor amb missatge positiu, de l'actual mercat de productes ecològics, i els beneficis arrel de les externalitats positives que esdevenen.

Les estratègies a adoptar són: creació pròpia marca de qualitat, imatge corporativa, l'atenció i comunicació al client, campanyes de promoció i màrqueting. L'objectiu és assolir a mig i llarg termini una sensibilització sobre el consum responsable amb importants beneficis d'interès general sobre mercat i el consum.

Objectiu 4. Assegurar una major rendibilitat de les produccions dels membres de la Cooperativa.

Una de les prioritats és la consecució d'una producció més competitiva, oferint als socis l'organització i gestió de compres de matèries primes, insums i pinsos fora de Menorca, per tal d'obtenir major marges de rendibilitat de les produccions. En concret la compra a

l'engròs i l'organització en plataformes de transport tindrà uns costos molt més baixos ja que l'actual gestió es fa de manera individual i no organitzada, el que suposa la compra a uns preus molt elevats. Per el cas, s'ha de cercar un punt de recepció i suport logístic per distribuir es pugui descarregar i entregar als socis. En segon lloc l'objectiu és identificar quins bens d'equip i maquinàries es necessiten d'ús puntual, i d'alt cost per a un sol membre, i que la Cooperativa pot comprar i organitzar el seu ús.

Objectiu 5. Establir estratègies comercials amb altres distribuïdors i minoristes de productes ecològics.

Una altra dels objectius és posar-se en contacte amb altres operadors i comerços que actualment operen a l'Illa. A l'actualitat compren directament a productors, amb unes condicions complicades de subministrament regular i homogeni. Amb la Cooperativa es pot subministrar amb un nivell de major qualitat i adaptació a la demanda. Des de la Cooperativa s'han d'establir relacions de mercat positives i millorar la col·laboració institucional i la gestió de recursos del sector per contribuir a millorar l'orientació cap al mercat, amb sinèrgies positives i bones pràctiques comercials amb els altres operadors. Una de les propostes per aconseguir aquests objectius és la potenciació del consum de productes ecològics de la Cooperativa en altres punts de venda, amb cessió d'espais per a gestionar estocs. Per altra banda, definir l'idea de producte i portar a terme campanyes de promoció conjuntes amb informació útil, completa i coherent, establint uns objectius d'interès general. Per últim, gestionar compres organitzada de productes per obtenir millors preus de cara al mercat.

Objectiu 6. L'assessorament tècnic i empresarial dels socis.

En el projecte s'ha prioritzar la comunicació per tal de tenir un major grau de implicació dels membres de la Cooperativa i èxit del projecte. En concret, les tasques de reunions periòdiques, amb una freqüència quinzenal i la creació a través de la Pàgina web de la Cooperativa, d'un espai *intranet*, exclusiu per a socis on es podrà dur a terme un seguiment del projecte, notícies sobre ajudes i subvencions, documentació i enllaços significatius d'interès general.

Objectiu 7. La possibilitat de treballar en projectes conjuntament amb altres cooperatives, organitzacions i entitats en temes relacionats amb el sistema de producció agrària ecològica, de perfil conservacionista i ambiental, culturals, i de investigació.

Una de les tasques a mesura de com sorgeixin necessitats concretes, és treballar intercooperativament baix convenis per la consecució d'objectius concrets per a la Cooperativa a nivell comercial, i per altra banda, la tasca de millorar la gestió sobre el territori dintre del sistema agrari ecològic, que ocupem els socis amb treball conjuntament amb organitzacions de perfil mediambiental, i sumar esforços en la millora de la biodiversitat i equilibri de les explotacions integrades en el projecte.

En primer lloc s'haurà d'esmentar que el primer i més important és, sense dubte, facilitar la comercialització dels seus productes com a ecològics ja que és, en aquest moment, el problema més greu al que s'enfronten. Resulta evident que quan s'ha produït un bé de consum d'alt valor afegit, vendre'l llavors com a convencional no és adequat ni just. Poder establir un punt de venda d'aliments ecològics facilitaria enormement aquesta comercialització i l'oferta al consumidor d'un producte diferenciat que pogués satisfer econòmicament aquest esforç realitzat.

Els altres serveis que la Cooperativa haurà d'oferir als socis són els propis de qualsevol cooperativa agrària, es a dir compra conjunta de insums (pinsos, correctors, maquinària...), logística, gestió administrativa de les explotacions, presentació de sol·licituds d'ajudes, formació, assessorament, etc. Aquests serveis han de fer més fàcil la gestió de les explotacions donat que els pagesos podran dedicar el seu esforç a la seva feina i la Cooperativa resoldrà moltes qüestions que a dia d'avui ocupen als productors.

LA PRODUCCIÓ AGROECOLÒGICA I EXTERNALITATS POSITIVES

L'agricultura ecològica es defineix com una metodologia de producció agrària que intenta respectar l'entorn i produir aliments sans i en quantitats suficients, utilitzant tècniques agràries naturals per fertilitzar el sòl, combatre les plagues, criar els animals, etc. A altres països se la denomina agricultura orgànica o agricultura biològica¹.

Es tradueix en un sistema agrari que té com objectius recuperar una agricultura ambientalment sana i socialment justa, aconseguint l'obtenció d'aliments d'excel·lent qualitat tant nutritiva com organolèptica seguint els cicles naturals, exclouent l'aplicació de productes químics de síntesi i basant-se en el coneixement tradicional, junt als nous coneixements científics i socioeconòmics.

Exclou l'ús de productes químics com a fertilitzants i d'herbicides, plaguicides o antibiòtics, així com d'organismes modificats genèticament (OMG) i d'additius sintètics en el procés d'elaboració d'aliments.

Utilitza com a model la pròpia natura i la cultura i sapiència populars, tractant de trobar les respostes que ambdues aporten i aplicar aquesta informació mitjançant els coneixements tècnics i científics actuals.

Els productes ecològics es caracteritzen per l'absència de pesticides en la seva producció, això fa que l'agricultura ecològica sigui respectuosa amb la salut del consumidor, del productor i del medi ambient.

Objectius de la producció Agrària Ecològica:

- Produir aliments d'elevada qualitat nutritiva, sanitària i organolèptica.
- Actuar de forma integrada amb tots els sistemes i cicles naturals que intervenen en les activitats agràries.
- Fomentar i estimular els cicles biològics dels sistemes agraris.
- Mantenir o incrementar la fertilitat dels sòls a llarg termini.
- Utilitzar el màxim de recursos renovables.
- Treballar en sistemes tancats en quan a la matèria orgànica i nutrients i que utilitzin tècniques que cooperin amb la natura en lloc de dominar-la
- Utilitzar la màxima quantitat possible de materials i substàncies que puguin ser reciclades o reutilitzades.

¹ 1. "REGLAMENTO (CEE) No 2092/91 DEL CONSEJO de 24 de junio de 1991 sobre la producción agrícola ecológica y su indicación en los productos agrarios y alimenticios"

2. "REGLAMENTO (CE) No 1804/1999 DEL CONSEJO de 19 de julio de 1999 por el que se completa, para incluir las producciones animales, el Reglamento (CEE) no 2092/91 sobre la producción agrícola ecológica y su indicación en los productos agrarios y alimenticios"

- Proporcionar al bestiar unes condicions de vida que els permeti desenvolupar els aspectes bàsics del seu comportament innat.
- Minimitzar totes les formes de contaminació que puguin derivar de les pràctiques agràries.
- Mantenir la diversitat genètica dels sistemes agraris i del seu entorn.
- Proporcionar als pagesos un nivell de vida satisfactori dins d'un entorn laboral saludable.
- Considerar els sistemes agraris des del punt de vista del seu impacte social i ecològic.
- Produir uns aliments econòmicament justos disponibles a tota la població
- Que exigeixin poc capital per què estiguin a l'abast de tothom i que siguin aplicables en petita i mitjana escala
- Reducció del transport i períodes d'emmagatzematge afavorint la recerca de canals de comercialització que acostin als productors i consumidors; i promoguin el consum d'aliments locals, frescs i de temporada

RECURSOS I EINES ACTUALS

A l'actualitat s'han seguit els objectius que es van determinar obrir un punt de venda i crear les eines necessàries per a la comercialització dels productes ecològics dels socis que formen la Cooperativa.

- Creació marca pròpia anomenada ECONURA.
- Punt de venda: El passat 6 de juny es va inaugurar el punt de venda i elaboració de productes. Localització : Maó, Camí de ses Rodees 1.
- Creació de pàgina web². Continguts generals del projecte de la Cooperativa, informació per als socis i la possibilitat de realitzar comandes i comprar per Internet dels productes cooperatius.
- Implementació d'un sistema de gestió interna basat en noves tecnologies.
- Recursos Humans: contractació de 3 treballadors. Encarregat serveis tècnics de gestió dels sistemes. Dependent/administratiu. Encarregat secció producte càrnic.

COOPERATIVES I LEGISLACIÓ³

El cooperativisme té com essència la cooperació e i incorpora a ella la solidaritat per mantenir units a aquells que reuneix en estructures d'integració econòmica i representativa, amb absolut respecte a la seva llibertat i autonomia.

L'empresa d'economia social es fonamenta en els valors següents:

- Primacia de les persones i de l'objecte social sobre el capital.
- Organització i cultura empresarial amb vocació de gestió participativa i

² www.econura.com

³ Les cooperatives estan regulades per la **Llei 1/2003, de 20 de març, de cooperatives de les Illes Balears**; Llei 7/2005 de 21 de juny, de reforma de la Llei 1/2003, de 20 de març, de cooperatives de les Illes Balears.

- democràtica.
- Conjunció dels interessos dels membres usuaris i de interès general.
- Defensa i aplicació dels principis de solidaritat i responsabilitat.
- Autonomia de gestió i independència respecte dels poders públics.
- Aplicació de la major part dels excedents a la consecució d'objectius a favor de interès general, el interès dels membres i el desenvolupament sostenible.

En particular per la seva naturalesa i reglamentació interna com a política d'empresa es fonamenta en els següents valors i principis de solidaritat i en el compromís de les persones en un procés de ciutadania activa i d'implicació en la comunitat.

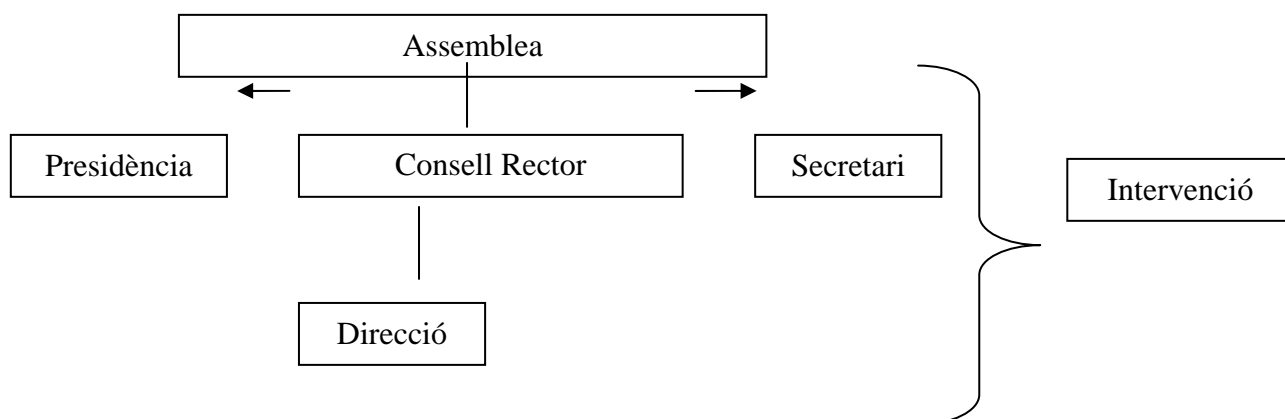
- Genera treball de qualitat, com també una qualitat de vida millor, i proposa un marc adaptat a les noves formes d'empresa i de treball.
- Exerceix un paper important en el desenvolupament local i la cohesió social.
- És un factor de democràcia i de generació de capital social.
- Contribueix a l'estabilitat i al pluralisme dels mercats econòmics.
- **En el cas del cooperativisme agrari, actua com a veritable vertebrador del teixit productiu agrari, ja que desenvolupa una gran labor en les polítiques de condicionalitat, medi ambient i protecció de territori. La seva vocació de prestador de serveis al soci fa que tingui un paper important de suport del teixit en aquest medi. També en aquest sentit contribueix al manteniment de les produccions agràries i ramaderes a les illes i dels mercats insulars i, al mateix temps, al manteniment de les tradicions pròpies de la nostra cultura.**

LA COOPERATIVA AGRARIA ECOLÒGICA DE MENORCA I ELS PRINCIPIS DE LA DECLARACIÓ D'AALBORG

PRINCIPI I. FORMES DE GOVERN

Per la pròpia naturalesa d'organització la Cooperativa esdevé un perfil d'empresa segons organigrama i reglamentació de funcionament intern democràtica, participativa, igualitària, oberta i activa, en la presa de decisions.

Organigrama intern

PRINCIPI II. GESTIÓ CAP A LA SOSTENIBILITAT.

Amb la implementació d'un sistema de gestió interna i eines específiques s'ha dirigit a un tipus d'operativitat preparada per a la seva continuïtat i poder estar preparada per nous canvis com l'augment del cos social i del volum de vendes, que no comporti nous canvis i tenir que realitzar costoses ampliacions, donant un sostenibilitat en els sistemes actualment creats d'organització, gestió interna i comercialització.

PRINCIPI III. BENS NATURALS COMUNS.

El fet de ser una empresa que comercialitza productes ecològics, per si suporta una base productiva respectuosa amb el mediambient i amb la racionalització de recursos naturals i la preservació de la biodiversitat. Per altra banda en l'ordre intencional que la implementació d'un sistema que generi el mínim de residus en el propi funcionament de l'activitat comercial com a norma i principi d'actuació.

PRINCIPI IV. CONSUM I FOMES DE VIDA RESPONSABLE.

Com a prioritat des del començament de l'activitat de la cooperativa s'ha dirigit els esforços a una comunicació activa de bones pràctiques en els hàbits de la comprar, com per exemple la reutilització i el reciclatge tant de tot els residus generats per l'activitat com dirigits al consumidor. Un cas és la venda de productes a granel i incitar a la reutilització d'envasos proporcionat com bosses de tela, de fècula de patata expressament dissenyades per a la Cooperativa, reutilització de pots de vidre per el consum de mel, etc... En resum com a objectiu específic es tracta de incentivar de manera activa al consumidor a generar els mínims residus sòlids encara que puguin ser reutilitzables.

Un altra actuació concreta ha estat la comprar per a la venda de productes envasats d'un tipus de packing ecològic. En particular safates fetes a partir de restes de canya de sucre, homologades i certificades per a la CEE. És un cas singular, d'un tipus de materials que no és reciclables, ja que per sí mateix és orgànic peses als sobre costos d'aquests.

PRINCIPI VI. MILLOR MOBILITAT I REDUCCIÓ DEL TRÀFIC

Segons criteris de sostenibilitat, un dels objectius presents és la disminució de les emissions de CO2 en la pràctica i funcionament la Cooperativa, que té com a objectiu la racionalització de l'ús dels transports amb l'organització de la gestió de compres per als socis dels subministres, així com en la gestió de comandes provinents de l'exterior.

PRINCIPI VII. ACCIÓ LOCAL PER A LA SALUT.

De manera específica els productes ecològics tenen unes propietats i característiques per la seva forma de producció saludables, segurs i de qualitat, respectuosos amb l'entorn i el treballador, en definitiva per una millora de qualitat de vida.

PRINCIPI VIII. ECONOMIA SOCIAL VIVA I SOSTENIBLE.

Per altra banda amb la creació de la Cooperativa es tracta de crear iniciatives per donar sostenibilitat social, econòmica i cultural del sector agrari de l'Illa, en particular a empreses productores amb la millora dels sistemes de producció i comercialització.

Un dels objectius i que estan en marxa és la creació d'una xarxa de botigues especialitzades en productes ecològics per a la millora de la distribució i creació d'oportunitats. De fet s'ha començat a treballar amb l'externalització de serveis amb altres cooperatives i negocis amb interessos comuns basat en la política de creació de xarxes i sinèrgies positives per a la consecució del objectius plantejats.

Com a punt de mira de l'activitat és la dinamització del mercat local de productes ecològics com a destí prioritari, per tal de fomentar un desenvolupament sostenible del territori a partir d'un consum responsable amb productes d'alta qualitat i saludables.

PRINCIPI IX. IGUALTAT I JUSTICIA SOCIAL.

En els principis de l'agricultura ecològica hi ha una sèrie de valors universals en consonància amb la comunitat solidaria imaginada. A través del consum a partir de l'activitat de la Cooperativa es tracta d'assolir major quota de sobirania alimentària i difondre aquest principis associats a un consum responsable de productes amb uns beneficis de interès general.

PRINCIPI X. DE LO LOCAL A LO GLOBAL.

Un dels objectius prioritaris és la sostenibilitat del sector a través d'un millora de les condicions productives i de comercialització. En el cas del sector agroecològic participa de manera directa i activa en l'estratègia per minvar el canvi climàtic, i conscienciar amb l'activitat i els productes valors i principis de justícia ambiental.